

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder

Forslag til vern av

Navassfjell naturreservat (utvidelse)

Gjerstad kommune

Aust-Agder fylke

Utkast til verneplan for skog

Høringsutgave mai 2016

Innhold

Høring av verneplan for utvidelse av Navassfjell naturreservat i Gjerstad kommune, Aust-Agder fylke.	3
Innledning.....	3
Naturfaglige registreringer.....	3
Verneform	3
Hva medfører vern av Navassfjell naturreservat?.....	4
Forskrifter og restriksjonsnivå.....	4
Generell kommentar til verneforskriften.....	4
Inngrep	4
Planter	5
Dyreliv.....	5
Friluftsliv.....	5
Motorferdsel	5
Skjøtsel og forvaltningsplaner	6
Generelle unntaksbestemmelser	6
Forvaltningsmyndighet.....	6
Økonomisk erstatning	6
Verneprosessen.....	6
Kunngjøring – oppstart av verneprosess.....	6
Sammendrag og vurdering av innkomne innspill.....	7
Høring og videre prosess.....	8
Beskrivelse av området	9
Områdebeskrivelse.....	9
Skogstruktur/påvirkning.....	9
Verneverdier.....	10
Verneformål	10
Tekniske inngrep	10
Planstatus	10
Andre interesser	10
Forslag til forskrift om vern av Navassfjell naturreservat i Gjerstad kommune i Aust- Agder fylke	11

Høring av verneplan for utvidelse av Navassfjell naturreservat i Gjerstad kommune, Aust-Agder fylke.

Innledning

Dette verneforslaget gjelder utvidelse av Navassfjell naturreservat og er et resultat av tilbud om frivillig vern av skog fra en grunneier. Utvidelsen omfatter ca. 4072 dekar og arealet er i kommuneplanens arealdel avsatt til landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF-område). Dersom hele utvidelsen vedtas som naturreservat vil det samlede arealet til Navassfjell naturreservat omfatte ca. 6872 daa. Verneplanen sendes på høring etter avtale med Miljødirektoratet.

Naturfaglige registreringer

Naturkvaliteter og verneverdier i det foreslåtte verneområdet er beskrevet i oppdragsrapport 2083 «Naturfaglige registreringer av skogarealer tilbudt for frivillig vern i 2014» (Ihlen, P G., Bjelland, T. og Eilertsen, L.). I rapporten beskrives naturgrunnlag, vegetasjon, skogstruktur og påvirkning og det gis beskrivelse, avgrensing og en verdivurdering av kjerneområder/ nøkkelbiotoper. Verdivurderingen tar utgangspunkt i fra en rekke kriterier som urørthet, død ved, forekomst av gamle trær, variasjon, rikhet, arrondering og forekomst av sjeldne og trua arter. Verdivurderingen er foretatt etter Miljødirektoratets standardmal for vurderinger for verneområder.

Som med Navassfjell naturreservat, er det tilbudte området representativt for et topografisk variert og småkollert landskap i regionen. Inne i mellom åsene er det bl.a. daler, bergvegger, myrer og innsjøer. Det undersøkte området domineres av barskog og i tillegg finnes både blandingskog og edellauvskog. Det er også godt arrondert og inneholder mye gammel skog. Spesielt eikeskogen, der det ble funnet flere rødlistearter, er viktig for bevaring av biologisk mangfold. Røsslyng-blokkebær furuskogene er vanlige i regionen, men at de trolig har høy alder, gjør at de er viktige her. Det undersøkte området ligger innenfor boreonemoral vegetasjonssone.

Verdisettingen av viktige parametere for naturfaglige registreringer i skog er oppsummert i tabellen nedenfor. Samlet sett er det tilbudte området vurdert til nasjonalt verdifullt (***) . En nærmere beskrivelse av de naturfaglige registreringene finnes under områdebeskrivelsen lenger bak i verneplanen. Fylkesmannen vurderer at utvidelsen vil skape et stort, helhetlig og tilnærmet urørt område som til en viss grad vil dekke opp det som betegnes som gammel eikeblandingskog og furuskogene kan dekke opp for betegnelsen «urskogspreget furuskog» (Framstad mfl. 2002 og 2003).

Verneform

Skogområder som inngår i ordningen med frivillig vern skal normalt fredes som naturreservat, jf. naturmangfoldloven § 37. Fylkesmannen mener at naturreservat er den mest aktuelle verneformen for det området som er tilbudt for vern. Området tilfredsstillende etter vår vurdering vilkårene i naturmangfoldloven (nml.) § 37 om områder som kan vernes som naturreservat. Verneformålet i Navassfjell naturreservat bygger på at det i størstedelen av området skal skje en friutvikling. En fri utvikling innebærer at de naturlige økologiske prosessene i skogen skal kunne finne sted uforstyrret.

Hva medfører vern av Navassfjell naturreservat?

Ved vern av skog som naturreservat legges det vekt på at det er hele økosystemet og de økologiske prosessene som skal vernes. Verneformålet innebærer at det skal skje en naturlig utvikling dvs. at de naturlige økologiske prosessene skal kunne finne sted i området.

Et vernevedtak vil på grunn av verneformålet få konsekvenser for bruken og hvilke aktiviteter som kan foregå i området. Alle tiltak som kan føre til endringer i naturmiljøet vil være forbudt. Skogsdrift, skogskjøtsel, uttak av ved, nydyrking og lignende aktiviteter samt oppføring av bygninger vil ikke være tillatt. En del tiltak vil være søknadspliktige. I fellesskap vil søker og forvaltningsmyndighet ofte komme fram til løsninger som gjør at det ønskede tiltaket kan gjennomføres uten å komme i konflikt med verneformålet. For enkelte søknadspliktige tiltak kan det gis tillatelser som gjelder for flere år om gangen. Tradisjonelle friluftslivsaktiviteter som vanlig ferdsel til fots og på ski, jakt og plukking av bær og sopp vil kunne foregå som tidligere.

Forskrifter og restriksjonsnivå

Fylkesmannen har utarbeidet et forslag til verneforskrift for området. Her er det forsøkt å gjøre tilpasninger i samsvar med de opplysningene vi har fått om brukerinteressene i området etter kunngjøring om oppstart av arbeidet med verneplanen. Nye forhold som blir kjent om det enkelte verneområde og uttalelser som kommer inn i forbindelse med den sentrale høringen kan medføre at det blir gjort ytterligere tilpasninger av verneforskriften etter høringsperioden er utløpt. Det er derfor av stor betydning at høringsinstansene kommer med innspill til verneforskriften. Mulighet for justering av verneforskriften må vurderes opp mot hensynet til verneformålet i hvert enkelt tilfelle.

Generell kommentar til verneforskriften

Den lokale verneforskriften gir en nøyaktig oversikt over hva vernet innebærer med hensyn til hvilke tiltak og aktiviteter som kan gjennomføres i verneområdet. Nedenfor gis det noen generelle kommentarer til forskriften.

Inngrep

Verneforskriften legger opp til at tiltak som kan endre naturmiljøet er forbudt. Bestemmelsen inkluderer anlegg av ulike slag (midlertidige og faste), men også andre typer tiltak som uttak og oppfylling av masse, henleggelse av avfall og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Det er ikke tillatt å føre opp nye bygg som for eksempel hytter eller jaktbuer i reservatet. Vedlikehold av anlegg som er i bruk på fredningstidpunktet er tillatt. Anlegg viser her til eksisterende skogsbil/traktorveier med mer.

Gjennom verneprosessen vil Fylkesmannen vurdere hvilke stier og traktorveier som skal kunne vedlikeholdes. Disse vil bli avmerket i vernekartet. For at eldre traktorveier skal kunne vedlikeholdes må de ha et lovlig og reelt bruksformål ut over uttransport av felt storvilt. Fylkesmannen minner om at traktorveier som regel er anlagt i forbindelse med drift av skogen. Ved et vern av området vil skogsdrift ikke være tillatt og behovet for å vedlikeholde denne type drifteveier faller derfor ofte bort.

Det bemerkes at plan- og bygningslovens (pbl) bestemmelser vil gjelde i tillegg til bestemmelsene i verneforskriften, men at det ikke kan gis tillatelser utover det som er tillatt etter vernereglene.

Planter

Vernebestemmelsene legger opp til en generell plantelivsfredning som inkluderer all vegetasjon i reservatet. Det er heller ikke tillatt å så eller plante trær og annen vegetasjon. Plukking av bær og matsopp er fremdeles tillatt som før og det vil også være tillatt å gjøre opp bål dersom en samler små tørrkvist eller benytter seg av medbrakt ved.

Dersom plukkhogst inngår som nødvendig skjøtselstiltak for å opprettholde verneverdiene, vil dette være tillatt.

Dyreliv

Det er lagt opp til en generell fugle- og dyrelivsfredning i naturreservatet. Det er likevel åpnet opp for jakt og fangst i samsvar med gjeldende lovverk i området.

Friluftsliv

Ferdseil til fots og på ski i verneområdet er tillatt. Ut fra en generell vurdering av faren for forstyrrelser og slitasje på markvegetasjonen, er sykling, ridning og bruk av hest og kjerre forbudt utenom på traseer som er godkjent for slik bruk.

Det er heller ikke tillatt å bruke naturreservatet til idrettsarrangementer eller større arrangementer. Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til at enkelte større arrangementer kan gjennomføres i reservatet. Noen få telt eller en skoleklasse anses ikke å være større arrangement. Verneforskriften har en spesifisert dispensasjonsbestemmelse i § 7, punkt 4 som viser til at tilretteleggingstiltak og bruk av reservatet for friluftsliv og pedagogiske aktiviteter kan tillates etter søknad dersom det ikke er i strid med vernevedtaket. Gjennomføring av en ordinær befarings med en skoleklasse som ikke krever noe nærmere tilrettelegging vil ikke være søknadspliktig, jf. vurderingen over.

Dersom det over tid viser seg at tillatt ferdsel er i strid med verneformålet, kan Miljødirektoratet, ved forskrift forby eller regulere ferdselen i hele eller deler av reservatet. Utarbeidelse og eventuell innføring av en slik forskrift følger forvaltningslovens regler.

Motorferdsel

I utgangspunktet er all motorisert ferdsel i naturreservatet forbudt. Tradisjonelt er reservatet benyttet i forbindelse med storviltjakt (elg), og det kan derfor være aktuelt med tilpasninger av verneforskriften med hensyn til uttransport av felt elg/hjort på eksisterende traktorveier og i terrenget generelt. I rene skogområder med liten fare for at det skal oppstå kjøreskader, foreslås det et generelt unntak i verneforskriften om at lett terrenggående beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget kan benyttes dersom det er nødvendig.

Det vil også kunne oppstå et behov for bruk av motorkjøretøy i forbindelse med nødvendig vedlikehold på eksisterende traktorveier som går gjennom det foreslåtte verneområdet. Verneforskriften åpner for at motorferdsel på eksisterende traktorveier i forbindelse med nødvendig vedlikehold kan tillates.

Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag gjelder i tillegg til disse bestemmelsene, men gir ikke tillatelse ut over det vernereglene fastsetter. Det kan være tilfeller hvor det også må innhentes tillatelser etter lov om motorferdsel i utmark og vassdrag. Verneforskriften endrer ikke grunneieres rett til å nekte/regulere motorferdsel på egen grunn.

Skjøtsel og forvaltningsplaner

Verneformålet i naturreservatet er knyttet opp mot å frede alt naturlig plante- og dyreliv i området. Området skal i størst mulig grad sikres fri utvikling uten inngrep og gjennomføring av skjøtsel er derfor kun unntaksvis nødvendig for å oppfylle verneformålet. Det registrerte artsmangfoldet i det foreslåtte verneområdet er i hovedsak ikke knyttet opp mot kulturbetingete eller kulturbegunstigede naturtyper og skjøtelsbehovet vurderes derfor totalt sett som relativt lite. For å opprettholde verneverdiene kan det være nødvendig å gjennomføre skjøtsel, og det åpnes derfor også for dette i verneforskriften.

I utkast til verneforskrift åpnes det for at det kan utarbeides forvaltningsplan for reservatet.

Etter et eventuelt vedtak om fredning av området som er foreslått i dette verneplanutkastet, vil områdets grenser bli merket i marka med standardiserte grensemerker og skilt. Det kan også bli satt opp informasjonstavler om gjeldende verneforskrifter og avgrensning av området. Det vil bli opprettet oppsynsordninger for verneområdet.

Generelle unntaksbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra vernebestemmelsene dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. nml. § 48. Vesentlig samfunnsinteresser forstås som tiltak av nasjonal betydning.

Forvaltningsmyndighet

Fylkesmannen har tradisjonelt vært tillagt forvaltningsansvaret for verneområder i Norge. Det foregår en prosess hvor kommunene er tilbudt forvaltningsmyndigheten over visse typer verneområder innen kommunens grenser. Hvem som vil bli forvaltningsmyndighet for Navassfjell naturreservat vil bli endelig bestemt av Miljødirektoratet etter at vernevedtaket er fattet.

Økonomisk erstatning

Etter reglene i naturmangfoldloven (jf. §§ 50 og 51) har eiere og rettighetshavere i eiendom som blir fredet som naturreservat krav på erstatning for økonomisk tap som er en følge av vernevedtaket. Arbeidsformen frivillig vern innebærer at det forhandles om avtaler med de berørte grunneierne før vernesaken sendes på høring. Det jobbes med å forhandle frem avtale med berørte grunneierne som har tilbudt areal for frivillig vern i dette området. Avtale om erstatningssum forventes å være på plass før det fattes endelig vedtak om vern av området. Når erstatningsnivået er avtalt, vil summen bli utbetalt kort tid etter at det er fattet vernevedtak i statsråd.

Verneprosessen

Kunngjøring – oppstart av verneprosess

Fylkesmannen meldte oppstart på verneprosessen den 3. april 2016. Kunngjøringen skjedde ved at det ble sendt ut brev til kommune, Aust-Agder fylkeskommune, Statens Vegvesen, Agder Energi, Direktoratet for mineralforvaltning, aktuelle lokale lag og foreninger, samt berørt grunneier. Melding om oppstart av verneplanarbeidet ble også annonsert i Agderposten og Fædrelandsvennen. Det kom inn 10 skriftlige innspill til oppstartsmeldingen.

Sammendrag og vurdering av innkomne innspill

Innspillene som kom inn til oppstartmeldingen er sammenfattet og vurdert nedenfor.

Norsk organisasjon for terrengsykling (NOTS) ber om at restriksjonen mot ferdsel med sykkel fjernes fra forskriften.

Havrefjell turlag er positive til utvidelse av Navassfjell nr og peker på at det ut i fra hensyn til biologi og friluftsliv bør arbeides for å få samlet naturreservatene i området til et sammenhengende verneområde.

Kartverket viser til at kartet over verneområdet utarbeides i samsvar med Miljødirektoratets produktspesifikasjon og at vernemyndigheten melder inn navnet til Kartverket når området er vernet.

NJFF-Aust-Agder er positive til vernet men ønsker at det i verneforskriften blir åpnet for uttransport av felt hjortevilt kan utføres med egnet redskap og at det kan lages bål i lovlig tid av virke som ligger på bakken.

Forsvarsbygg kommenterer at de gjerne vil ha inn en bestemmelse i verneforskriften under de generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene om at landing og start med forsvarets luftfartøy er tillat.

Fylkeskommunen i Aust-Agder, Forum for natur og friluftsliv – Agder, Språkrådet, Statens vegvesen og Jernbaneverket hadde ingen spesielle merknader.

Fylkesmannens kommentar

Forslag til verneforskrift for Navassfjell naturreservat åpner ikke for bruk av terrengsykkel utenom på eksisterende veier eller traseer godkjent i forvaltningsplan. Etter det Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder er kjent med pågår det en diskusjon på overordnet nivå hvorvidt det på generelt grunnlag skal åpnes for terrengsykling på eksisterende stier også i nye verneområder. Fylkesmannen ønsker ikke å endre på forslag til verneforskrift for Navassfjell naturreservat og ber om at Miljødirektoratet vurderer innspillet fra NOTS og tar stilling til om det bør åpnes for terrengsykling også i naturreservater.

Når det gjelder innspillet fra Havrefjell turlag om å samle naturreservatene i området til et sammenhengende verneområde tar vi det til etterretning. Fylkesmannen vil benytte anledningen til å informere om at det pågår en prosess for sammenslåing av verneområdene Solhomfjell og Kvenntjønnane i Uvdalen på Telemarksiden av fylkesgrensen mellom Aust-Agder og Telemark.

For bestemmelse om landing og start med luftfartøy er det tatt med en bestemmelse i verneforskriften under § 6 (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene) at landing og start med forsvarets luftfartøy er tillat, jf. § 6, punkt d.

Kartet som blir utarbeidet i forbindelse med vernet vil samsvare med Miljødirektoratets spesifikasjoner og Miljødirektoratet vil etter vernet melde navnet på verneområdet til Kartverket.

Angående NJFF-Agder sitt innspill om bålbrekking er det lov å fyre bål med nedfalden tørrkvist eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldene lovverk, jf. verneforskriften § 4, punkt h. Felt vilt kan transporteres ut med lett terrenggående beltekjøretøy som ikke setter varige spor, jf. § 6, punkt c.

Høring og videre prosess

Formålet med høringen er å kaste lys over mulige konflikter knyttet til ulike interesser som kan bli påvirket av verneplanen. Etter høringen vil høringsuttalelsene bli vurdert i forhold til konfliktgrad og mulige løsninger for området. Fylkesmannen vil så sende sin tilråding om vern av området til Miljødirektoratet, inkludert en oppsummering av høringsuttalelsene og forslag til eventuelle endringer. Basert på etterfølgende anbefaling fra Miljødirektoratet vil deretter Klima og miljødepartementet legge planen fram for regjeringen som avgjør endelig utfall av verneforslaget.

Beskrivelse av området

LOKALITET:	Navassfjell
KOMMUNE:	Gjerstad
FYLKE:	Aust-Agder
VERNEKATEGORI (samlet omr.):	Nasjonalt verneverdig (***)
VEGETASJONSSONE:	Mellomboreal
VEGETASJONSSEKSJON:	Klart oseanisk (O2)
HØYDE OVER HAVET:	Ca. 364-464m
AREAL:	4072 daa

Områdebeskrivelse

Det undersøkte området ligger nordvest for Fossbufjellet, nord i Gjerstad kommune ved grensen til Drangedal kommune i Telemark. Dette er et småkupert skoglandskap avbrutt med flere daler, små innsjøer og myrområder. Berggrunnen består hovedsakelig av granitt/granodioritt. I tillegg er det et lite område lengst i sørøst med diorittisk til granittisk gneis. Det er bart fjell med stedvis tynt løsmassedekke i sørlige og vestlige deler, mens det er tynt morenedekke i nordlige og østlige deler av området.

Ifølge Moen (1998) dominerer barskog og gråor-heggeskoger og en rekke varmekjære arter har sin høydegrense i denne sonen. I nordøst er det også innslag av sørboreal sone. Hele området ligger innenfor klart oseanisk seksjon, O2 (Moen 1998). Det tilbudte arealet utgjør 1000 daa og vil sammen med eksisterende naturreservat utgjøre 4072 daa, både dette og de avgrensa naturtypene har god arrondering.

Skogstruktur/påvirkning

Som i eksisterende Navassfjellet naturreservat, men med unntak av områdene på sørsiden av Bjørkebuvatnet, er mye av skogen i den foreslåtte utvidelsen eldre og gammel skog. Den er samlet sett karakterisert av å ha flere sjikt og ha stor variasjon i alder og dimensjoner. Nøkkelementer som læger og gadd finnes i det meste av området og enkelte steder ble det også observert brannspor på grov furugadd. På de høyeste områdene dominerer røsslyng-blokkebærskog med furu. Selv om ingen aldersboringer ble foretatt, så er denne skogen gammel. Flere av trærne har bl.a. avflatet kronestruktur, mange har en vridd stamme og barken er gjerne tykk og grov. Av tidsmessige årsaker er ikke disse områdene kartlagt som en egen naturtype i dette prosjektet. Dette gjelder også delvis blåbærskogene med gran, men her er to naturtyper kartlagt. Områdene med granskog har trolig ikke spesielt høy alder. Totalt sett dominerer bartærene i området, men det er også flere arealer med blandingsskog og et kjerneområde er også dominert av eik. Sistnevnte har også høyt innslag av gamle trær. En stor eik med brystøydiameter på over 80 cm ble funnet i øverst i den kartlagte bekkekløften. Alle forekomstene av barlind er også viktige bl.a. fordi mange av dem er storvokste, innhule og sannsynligvis gamle. Disse er lokalisert til områdene med blandingsskog og eikeskog. Samlet sett bidrar alt dette til en variert skogstruktur.

Enkelte områder, spesielt sør for Bjørkebuvatnet, består av ung skog. Hogst i de nedre delene av liene har trolig vært vanlig, mens det oppover i høydene har vært mer selektiv hogst. I den nordvestlige delen av det tilbudte området finnes et lite felt der gran trolig er plantet inn. Totalt sett er det tilbudte området lite påvirket av nyere tids skogbruksaktiviteter.

Verneverdier

Avgrenset verneverdig areal er uten tyngre tekniske inngrep. Området er som eksisterende Navassfjell og representerer et topografisk variert og småkollet landskap i regionen, med daler, bergvegger, myrer og innsjøer. Barskog er dominerende, men det finnes både blandingskog og edellauvskog i tillegg. Området inneholder mye gammel skog. Spesielt eikeskogen, der flere rødliste arter funnet er viktig for bevaring av biologisk mangfold.

Verneformål

Området foreslås vernet som naturreservat med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62. Eksisterende verneforskrift for Navassfjell naturreservat vil bli erstattet av ny verneforskrift som vil inkludere utvidelsen. Dette vil ikke føre med seg noen vesentlige endringer for eksisterende område.

Formålet med naturreservatet er å bevare et tilnærmet urørt naturområde med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Området har en særskilt pedagogisk og vitenskapelig betydning som referanseområde for intakt lavereliggende skog i sørboreal og boreonemoral sone, og er egenartet i form av forekomst av eikeskog med lang kontinuitet og stort biologisk mangfold.

Tekniske inngrep

Det er ingen kjente tekniske inngrep i området.

Planstatus

I gjeldende kommuneplan er området som foreslås vernet avsatt til landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF) i kommuneplanen.

Andre interesser

Området er i dag i bruk til små- og storviltjakt. Det er også noe i bruk til friluftsliv. Utover dette er ikke Fylkesmannen kjent med at det er andre interesser knyttet til området.

Forslag til forskrift om vern av Navassfjell naturreservat i Gjerstad kommune i Aust- Agder fylke

Fastsatt ved kongelig resolusjonmed hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare et tilnærmet urørt naturområde med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Området har en særskilt betydning som referanseområde for intakt lavereliggende skog i sørboreal og boreonemoral sone, og er egenartet i form av forekomst av eikeskog med lang kontinuitet og stort biologisk mangfold.

§ 2 Avgrensing

Naturreservatet berører følgende gnr/bnr: 28/2 og 29/1 i Gjerstad kommune.

Naturreservatet dekker et totalareal på 6872 daa.

Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokk 1:10 000 datert Klima- og miljødepartementet De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Gjerstad kommune, hos Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder fylke, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet. Det samme gjelder jordskiftekartet som lages etter grensemerking.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra naturreservatet. Nye plantearter må ikke innføres. Planting eller såing er forbudt.
- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødige forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d) Bruk av naturreservatet til teltleirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d) Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt.
- e) Beiting og utsetting av saltstein. Miljødirektoratet kan av hensyn til fredningsformålet ved forskrift regulere beitetrykket i hele eller deler av reservatet.
- f) Vedlikehold av bygninger, veier og andre anlegg og innretninger som er i bruk på vernetidspunktet.
- g) Merking, rydding og vedlikehold av stier, løyper, bruer og skilt som eksisterte på vernetidspunktet.
- h) Bålbrenning med tørrkvist eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.
- b) Utenom eksisterende veier eller traseer godkjent gjennom forvaltningsplan, er bruk av sykkel, hest og kjerre samt ridning forbudt.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.
- b) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- c) Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett terrenggående beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- d) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.

- b) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- c) Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- d) Tilrettelegging og bruk av reservatet for friluftsliv og pedagogiske aktiviteter dersom det ikke er i strid med vernevedtakets formål.
- e) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 f og g samt 7 a og b.
- f) Beiting.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan foreta tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning og skjøtsel av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.